

KIỂM LÂM VÙNG III

SỎ TAY PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY RỪNG

Tài liệu tuyên truyền không nhằm mục đích thương mại
Năm 2012.

Lời nói đầu

Cháy rừng là thảm họa thiên tai gây thiệt hại nghiêm trọng cả về kinh tế và môi trường. Theo số liệu thống kê, mỗi năm Việt Nam bị cháy hàng chục nghìn ha rừng, gây thiệt hại hàng trăm tỉ đồng. Cháy rừng cũng là nguyên nhân góp phần làm cạn kiệt nguồn nước, suy thoái đất đai, giảm thấp năng suất mùa màng và ảnh hưởng sâu sắc tới cuộc sống của người dân.

Nhận thức điều đó, trong những năm gần đây được sự quan tâm chỉ đạo đồng bộ từ Trung ương đến địa phương, đầu tư cho công tác phòng cháy, chữa cháy rừng hàng năm đã có những chuyển biến tích cực, mang lại hiệu quả rất thiết thực, đã hạn chế đáng kể những thiệt hại do cháy rừng xảy ra.

Để nâng cao hiệu quả công tác PCCC, cần thực hiện nhiều biện pháp từ tuyên truyền, nâng cao nhận thức cộng đồng, tập huấn nghiệp vụ, củng cố trang thiết bị và tổ chức lực lượng, trong đó có sự tham gia của các cộng đồng địa phương.

Nhằm phục vụ cho yêu cầu trên đây, trên cơ sở những tài liệu, hướng dẫn của Cục Kiểm lâm, Kiểm lâm Vùng III biên soạn “Sổ tay Phòng cháy, chữa cháy rừng” này.

Cuốn tài liệu này được viết ngắn gọn, dễ hiểu, cố gắng thể hiện bằng các hình ảnh để giới thiệu các nội dung quan trọng nhất trong công tác phòng cháy và chữa cháy rừng như các phương pháp phòng cháy, kỹ thuật chữa cháy, các trang thiết bị thủ công, đơn giản, dễ làm giúp người dân và chính quyền địa phương thêm những hiểu biết cơ bản để thực hiện tốt công tác phòng cháy, chữa cháy rừng.

Ban biên soạn

CÁC VĂN BẢN QPPL CÓ LIÊN QUAN ĐẾN LĨNH VỰC PCCCR

1. Luật Bảo vệ và Phát triển rừng (năm 2004) quy định về Phòng cháy, chữa cháy rừng:

- Trách nhiệm bảo vệ rừng là của toàn dân, của chủ rừng, UBND các cấp, các bộ và cơ quan ngang bộ (Điều 36,37,38,39).

- Các chủ rừng phải thực hiện các biện pháp PCCCR và chịu trách nhiệm đối với các vụ cháy do họ gây ra (mục 2, Điều 42).

2. Luật Phòng cháy, chữa cháy (năm 2001) quy định việc phòng cháy chữa cháy đối với rừng:

Trong quản lý, bảo vệ, phát triển và khai thác rừng các tổ chức và cá nhân phải tuân thủ các biện pháp an toàn PCCC, phải có biện pháp PCCCR đối với từng loại rừng (Điều 19).

3. Bộ Luật Hình sự năm 2000.

4. Nghị định của Chính phủ số 159/2007/NĐ-CP ngày 30 tháng 10 năm 2007 Về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý rừng, bảo vệ rừng và quản lý lâm sản.

5. Nghị định số 09/2006/NĐ-CP ngày 16 tháng 01 năm 2006 của Chính phủ quy định về phòng cháy, chữa cháy rừng.

- Phòng cháy, chữa cháy rừng là trách nhiệm của chủ rừng, chủ hộ gia đình, cá nhân sinh sống, hoạt động trong rừng và ven rừng (Điều 4, 6 và 7).

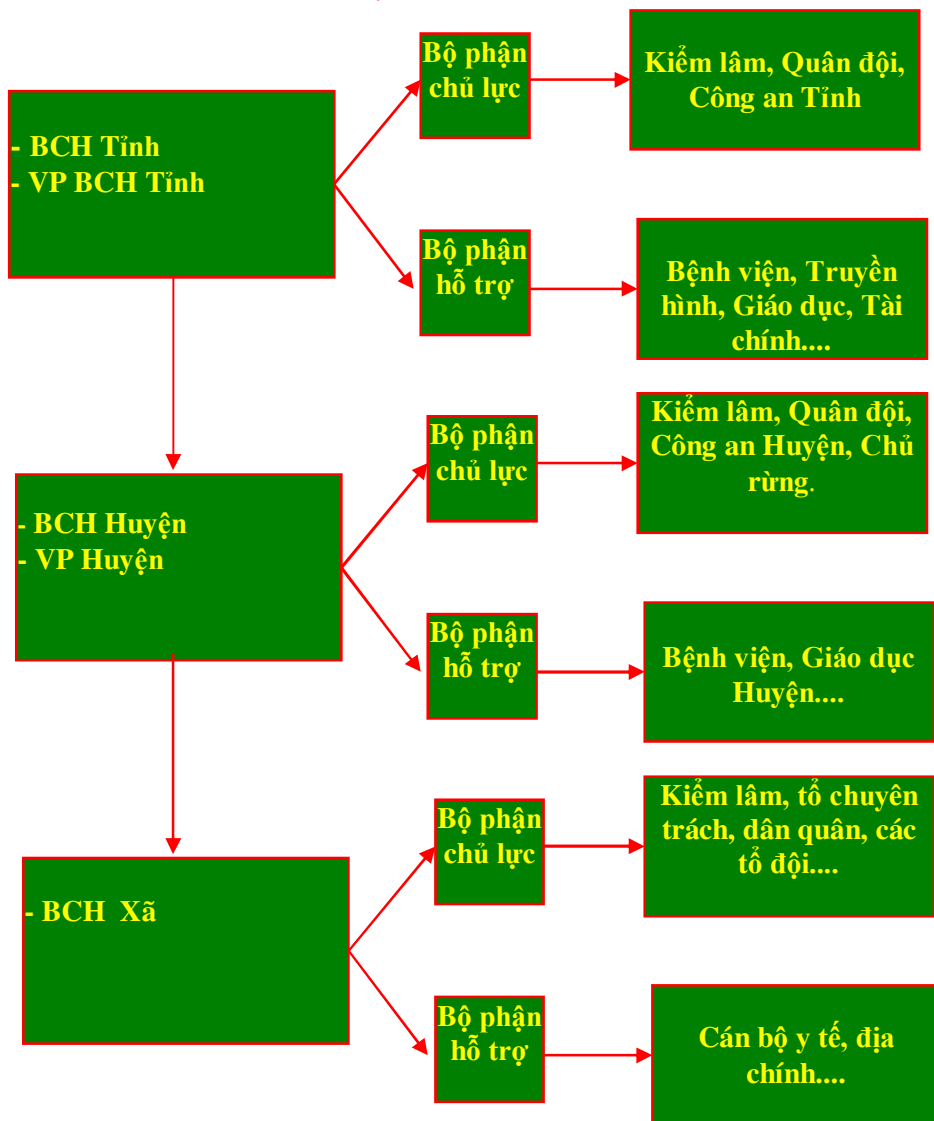
- Những người tham gia chữa cháy rừng được hưởng những chế độ theo quy định của Nhà nước (Điều 8).

- Cấm các hành vi liên quan đến sử dụng lửa trong rừng và ven rừng (Điều 9).

- Nhà nước quy định về các biện pháp, điều kiện an toàn, kinh phí đầu tư cho công tác phòng cháy và chữa cháy rừng (Chương II và Chương III).

6. Thông tư liên tịch Số 19/2007/TTLT-BNN&PTNT-BTP-VKSNDTC-TANDTC Hướng dẫn áp dụng một số điều của Bộ luật hình sự về các tội phạm trong lĩnh vực quản lý rừng, bảo vệ rừng và quản lý lâm sản.

SƠ ĐỒ TỔ CHỨC, CHỈ ĐẠO PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY RỪNG

I. CHÁY RỪNG, NGUYÊN NHÂN VÀ HẬU QUẢ CỦA CHÁY RỪNG

Cháy rừng chỉ xảy ra khi đồng thời có ba yếu tố: nguồn lửa, không khí và vật liệu cháy khô.

Hạn chế được một trong ba yếu tố trên sẽ hạn chế được cháy rừng.

Trong tự nhiên, cháy rừng có thể do sét đánh, cọ sát của thân tre nứa... Tuy nhiên, các nguyên nhân gây ra cháy rừng ở Việt Nam là chủ yếu từ các hoạt động của con người.

Đốt nương làm rẫy

Nấu ăn trong rừng

Sử dụng lửa trong rừng

Hút thuốc trong rừng

Cháy rừng làm mất
nơi ở và nguồn thức
ăn của động vật, thiêu
chết các loài động
thực vật.

Cháy rừng gây xói
mòn đất, hạn hán, lũ
lụt

Cháy rừng làm mất
nguồn nước, đất xấu,
giảm năng suất mùa
màng.

**Cháy
rừng là
một
thảm
họa đối
với đời
sống
con
người
và**

Cháy rừng dẫn đến
đói nghèo, du canh du
cư, làm tăng tệ nạn xã
hội.

**Lừa để phục vụ cho sinh hoạt và sản xuất. Nếu sử dụng lửa bất
cẩn sẽ tạo ra những đám cháy không kiểm soát được, gây hiểm
họa khôn lường như cháy nhà, cháy kho, cháy chợ, cháy đồng cỏ,
cháy rừng...**

II. BIỆN PHÁP PHÒNG CHÁY RỪNG.

Phòng cháy là chính. Vì vậy các biện pháp sau đây là hết sức quan trọng:

- Tuyên truyền, tập huấn nâng cao nhận thức cộng đồng.

Các lớp tập huấn và các buổi tuyên truyền PCCCR.

- Dự báo nguy cơ cháy rừng

Cháy rừng thường xuất hiện trong thời kỳ nóng hạn hoặc hanh khô kéo dài, vật liệu cháy dưới rừng đã khô nở dễ dàng bén lửa trở thành đám cháy.

Các đám cháy rừng thường bắt đầu xuất hiện khi dự báo nguy cơ cháy rừng ở cấp III, và trở nên cực kỳ nguy hiểm ở cấp V.

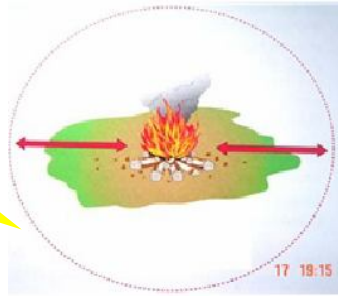
- Kiểm tra, kiểm soát người ra vào rừng, quản lý sử dụng lửa trong rừng.

Kiểm soát chặt chẽ người dân vào rừng trong mùa khô hanh

Xây dựng các công trình phòng cháy:

Dọn sạch vật liệu trong vòng 3m trước khi nhóm lửa và dập tắt hoàn toàn tàn lửa trước khi dời đi nơi khác

Khi đốt nương làm rẫy, dọn đất trồng rừng, đốt đồng cỏ... cần tạo những băng trống chế lửa xung quanh từ 6m-10m tùy theo chiều cao ngọn lửa. Nên đốt vào lúc sáng sớm khi thời tiết không khô nóng và sẵn sàng phòng chống cháy lan.

Ở những đoạn đường giao thông có tàu, xe chạy qua rừng cần dọn sạch vật liệu cháy trong phạm vi cách mép đường từ 5m – 7m.

Băng trắng cản lửa là những dải rộng 10-20m, cách nhau 200-500m được dọn sạch cây cối và vật liệu để ngăn cản cháy lan giữa các khu rừng

Băng xanh cản lửa là những dải rộng 10-20m được trồng cây có khả năng chống chịu lửa để ngăn cháy lan giữa các khu rừng

Kênh nước phòng cháy thường có rộng 5-20m để ngăn cản cháy lan ở rừng đồng bằng

Phòng cháy có thể được thực hiện bằng băng trắng, băng xanh, kênh mương, dọn bột vật liệu cháy, đốt trước và trồng rừng hỗn giao.

Dọn bột vật liệu cháy ra khỏi rừng

Trồng rừng hỗn giao nhiều loại cây làm tăng khả năng giữ ẩm để phòng chống cháy rừng

Đốt trước nên thực hiện khi độ ẩm vật liệu cháy khoảng 20-25% với những băng trắng bao quanh và giám sát để không bùng phát thành đám cháy lớn.

Đốt trước trong vòng 1 tháng đầu mùa khô để giảm khối lượng vật liệu trong thời kỳ nguy hiểm nhất.

Xây dựng chòi canh lửa

Treo biển cấm lửa trước mùa khô hanh